

LA CAMPANA DE GRACIA.

5 CÉNTIMS

NUMERO ESPECIAL

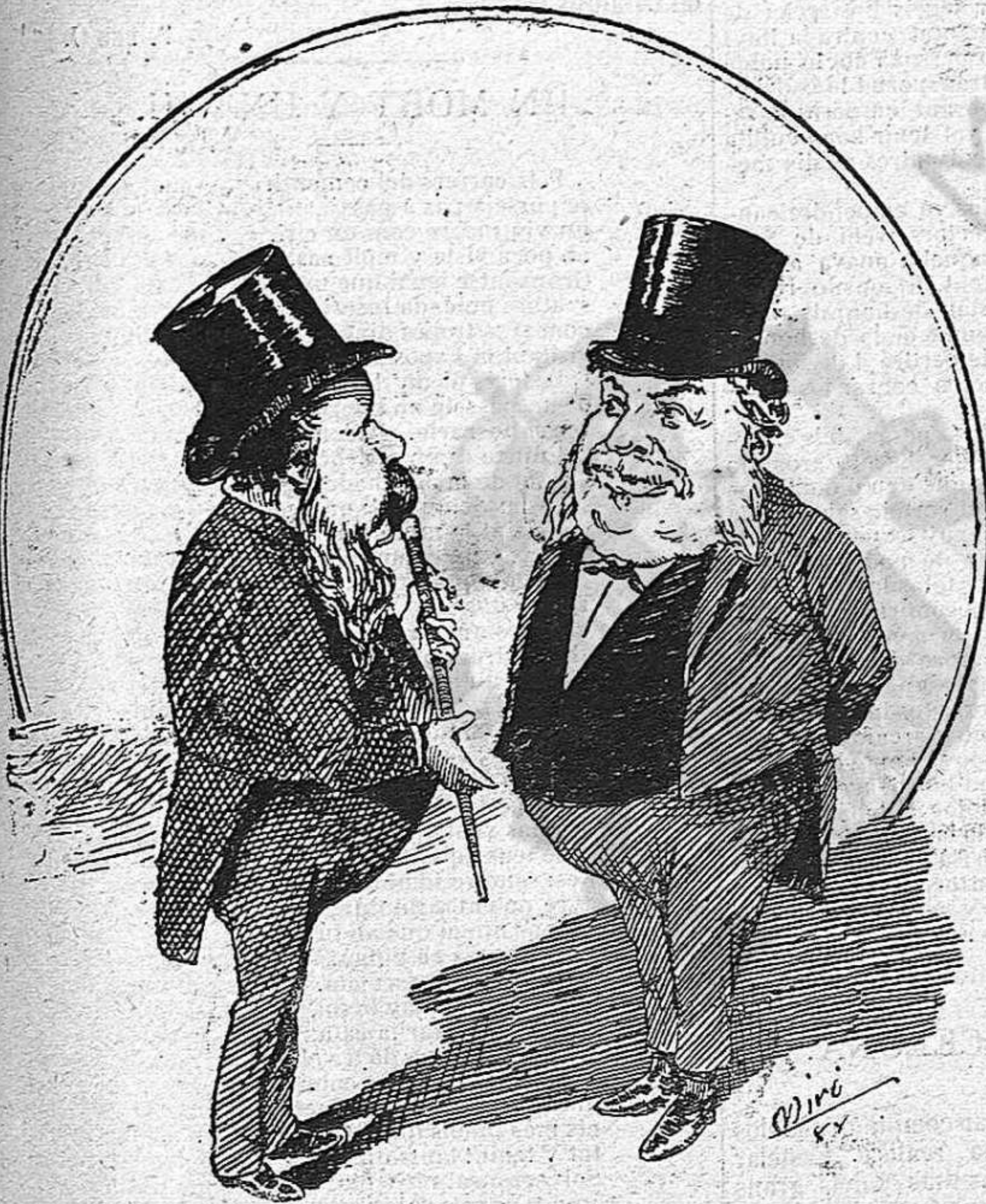
5 CÉNTIMS

DIA DELS MORTS

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga, BARCELONA

PREU DE SUSCRICIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50.—Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

DÍALECH.



—Ahont vá D. Paco?
—Al cementiri, á visitar los morts del any.
—Home, no t'è d'anar tan lluny.
—Y donchs ahont!
—A ca 'n Martín... No olvidi que 'ls morts del any son los pollastres.

tres lectors un arsenal de arguments pera combatre als enemics del sufragi universal. De Cánovas en avall, boca abajo, tots los que s'oposin á que 'l poble voti.

«¿Quí ha de governar la nació, 'ls capellans? Impossible: avny la resurrecció de la teocracia faria riure. Ha passat lo seu temps. La caygada del poder temporal del Papa significa la reducció del sacerdot al santuari del altar.

«¿Han de governarla 'ls nobles? ¿Y ahont son los nobles? ¿Quí ls ha vistos? S'entén que no parlém dels nobles improvisats, dels quals deya un elevat personatge: «quan no tinch altra cosa que donarlos, los dono un títul.» La noblesa vella, rancia ha desaparegut sense conservar aquí lo qu' en altras nacions posseheix encare, la influencia social.

«¿Ha de governarla la monarquia, quals poders limitan y restringeixen fins los monárquichs més recalitrants, convertintla en alguna cosa semblant als masers dels nostres ajuntaments, ó sigui en un senzill blassó?

«Tampoch pot governar la monarquia. Lo govern pertany de dret á la nació, y la nació es lo conjunt de tots los ciutadans, y la voluntat de aquest conjunt sols pot manifestarse per medi del sufragi universal. Quan los monárquichs diuhen que 'l sufragi universal es enemich de la monarquia, afirman que de la monarquia 'es enemich tot lo mon»

«Lo sufragi universal representa la independéncia de la nació: las nacions no son independents sinó quan se gobernan á sí mateixas: y no poden gobernar-se á sí mateixas, sinó quan tots los ciutadans son lliures, y no son lliures los ciutadans, sinó quan lo sufragi consagra entre ells la igualtat política.

«Aquest sentiment de igualtat dimana del cristianisme Jesucrist, redimint al mon, representa lo triúmfu dels oprimits y l'

dían nombrar als seus magistrats. Los qui no podían nombrarlos eran extrangers ó esclaus. Donchs jo 'us dich que si tots los espanyols no poden nombrar als seus diputats, y aquests diputats no poden nombrar als seus goberns, dintre de la nació espanyola hi ha una classe d'extrangers; una classe d'espanyols que no pertanyen á la patria, quan en realitat tots som fills seus y per ella 'ls que més han fet son tal vegada 'ls excluits.

«Totas las constitucions, fins la reaccionaria del any 1845, diuhen que tots los espanyols son aptes pera tots los càrrechs públichs. ¿Cóm se compren, donchs, que no ho siguin pera nombrar als que tenen de desempenyarlos?»

«Ademés, las ensenyansas que 'ns rodejan y la realitat mateixa exigeixen lo sufragi universal, diguin lo que vulgan los conservadors que sostenen la utopia dels seus privilegis, quan no la utopia de la seva soberbia. Totas las nacions tenen ó caminan al sufragi universal.

«Alguns que, imitant als inglesos, ret'nen lo sufragi pels habitants de la ciutat, negantlo als pagesos, m'han incitat á sostenir que 's concedís tan sols als que sapiguessen llegir y escriure. ¡No, mil vegadas! Per més que 'ls obrers de la ciutat, casi tots de idees avansadas, votarian per nosaltres los republicans, jo vull que volin tamé 'ls treballadors de la terra, perque l' excés de impaciéncia dels uns siga compensada pels altres, resultant aixís la verdadera y santa armonia del etern progrés.

«Diuhen los reaccionaris que 'l sufragi universal se corromp... No, ¡mentida! ¿Qu' es més facil d'envenenar una copa d'aigua ó l' Océano? Hi ha diners per comprar una oligarquia; pero per comprar al poble, no n'hi ha prou á la terra.

«Al·legeixen que 'l sufragi universal es voluble. ¿Cóm s'entén? Del any 48 al 70 ha tingut Fransa sufragi universal y nosaltres sufragi restringit: donchs mentres á Fransa hi ha hagut tres constitucions, nosaltres n'hem tingudas sis. Lo govern que avuy existeix á Suisa, ahont hi ha sufragi universal, dura desde l'any 1848. Conteu los ministeris que hem tingut nosaltres desde aquell any fins ara, y comparèu. ¿Y cóm gosan á dir que 'l sufragi universal ha fet tants danys, quan mentres la monarquia té 'l mont Esquinza, Rosas Samaniego y 'l cura de Santa Cruz, lo sufragi universal ha emancipat la conciencia y ha abolit l'esclavitut en lo mon?

«No 'm diguin que sigui maniàtich, que sobre aixó repetiu sempre lo que deya un pare al seu fill respecte á certas malalties:—Fill meu, no caygas en tentacions, perque la doctrina cristiana s'olvida; pero certas enfermetats no s'olvidan may.

«Venen altres, que volen ser mes avansats que nosaltres dibent que 'l sufragi universal no es un dret natural: que 'l ser elector no es congénit ab l'home, com ho es lo pensar y 'l creure y expressar sos pensaments y sas creencias, y que per consegüent l'home, per exercir lo sufragi ha d'estar capacitat. ¡Sofisme pur! ¿Heu conegut cap home que no siga ciutadà, que no siga sér social? Donchs si 'l sufragi no es un dret congénit al home natural, es un dret congénit al sér social, y com l'home no pot menos de ser social, resulta que 'l sufragi es congénit al home.

«Altres surten ab la deris del vot quantitatiu y qualitatiu, que vol dir que 'ls homes dotats de certas aptituts y colocats en certas eminencias deuen tenir més vots que 'l resto dels ciutadans. ¡Hola! ¿Hi ha per ventura algun compàs ó alguna balansa pera pesar la influencia moral é intelectual de las personas? La ley que tal cosa exigís seria ley de la excepció, del privilegi y de la arbitrariedad. ¿Y quina necessitat hi ha de aquesta ley? ¿Qué per ventura la societat no s' deixa guiar naturalment pèl que pos-

LO PLET DE CASTELAR.

ASTELAR defensa un plet que interessa altament á la democracia y á la nació espanyola. Lo plet de Castelar es lo sufragi universal. Son discurs pronunciat en lo Centro republicá històric, lo divendres á la nit, es la defensa més vigorosa y terminant que ha fet may cap home públich del sufragi universal.

Recopilant las rahons aduhidas pèl gran apóstol de la democracia, proporcionarem als ros-

amparo dels desgraciats.

«La filosofia completa 'l sentiment cristiá. Ara bé ¿quina secta filosòfica estudia á un home determinat, á una especie d'home, á una classe d'home? Cap, ni una. Tots los filòsops estudian al home en sí y en sas facultats y quan aixís procedeixen, es perque 'ls homes son fundamentalment iguals.

«Podrá haverhi diversitat de aptituts, de propensions y de gènits; pero hi ha unitat fundamental de la naturalesa humana, que 's revela pèl dret, y 'l dret trascendeix á la soberania, y aquesta no t'è ni pot tenir més expressió que 'l sufragi universal.

«Aristóteles á qui tan celebran los mateixos reaccionaris, deya que no hi havia més ciutadans que 'ls que po-

seheix mes altas qualitat? Poséu á un gran orador al costat de un tartamut y veu éu qui se'n emporta 'ls comicis, si'l tartan ut ó'l orador. Al Congrés tants vots tenen los diputats de primer ordre, com los del pilot. A las Academias ab lo mateix peu de igualtat volan los que deuen lo títol als seus merits que 'ls que l' han alcançat per la misericordia y gracia divina dels seus amichs. Aixó no quita que 'ls grans republicans, los grans escriptors, los grans oradors influixin poderosament en las Assemblies com influheixen en las Academias. Jo, tenint quatre ó cinch vots com á capacitat, no uso més que del meu vot com á ciutadà.

«Precindeixo de limitacions y reparos consignats en llibres que no son eterns y si sols fills de idees circunstancials, y declaro que vull lo sufragi universal, tal com está en la Constitució de 1869, organitzat tal com está en la llei de 1870. ¡També nosaltres volem la restauració!»

Entusiastas aplausos interromperen sovint aquest discurs, del qual nosaltres, obligats per l' escassetat d' espai, donem sols l' armassón, despullantlo de las grans bellesas de forma que distingeixen á totas las obras de Castelar.

Conténtine 'ls nostres lectors ab la sólida argumentació de aquest treball oratori incomparable, que proba una vegada més l' acendrat republicanisme de Castelar, republicanisme pur, sense máculas ni barrejas, sense limitacions, ni retrocessos.

Ab tant sólidas rahons pot donarse per guanyat lo plet de Castelar en totas dos instancias.

En la primera alcançarem lo sufragi universal, la més gran conquista de la democracia moderna; y en la segona será l' premi dels nostres esforços la restauració de una República duradera, perque estará basada en la voluntat de la nació.

P. K.



«havia preparat un concert en lo gran saló del Palau de Bellas Arts, en obsequi de Castelar. L' organitzador de la festa, segons hi sentit contar, tenia ja en son poder lo permis degudament firmat; pero vingué una elevada dama, y ab la excusa de obsequiarla també ab un concert, aná aplasantse 'l qu' estava preparat pel gran orador democrata.

Y de aplasament en aplasament, s' arribá á un extrem que seria ridícul si no fos tan informal. Lo concert qu' estava autorizat per escrit, va ser denegat verbalment.

¿Que havia mediat, perque la Direcció de l' Exposició, se posés en ridícul de una manera tan lamentable? ¡Tal vegada una petita qüestió de gelosia!

Pero ara resulta que l' organitzador del concert, que havia fet gastos considerables y esperava realisar grans ingressos, fundantse en l' autorisació escrita que conserva, esta resolt á demanar danys y perjudicis.

Y encare 's diu més: se diu que 'l marqués de Comillas no tindrà cap reparo en abonarlos, valgan lo que valgan; costin lo que costin.

No hi ha com ser rích, per poderse donar tots los gustos.

Tots los gustos menos evitar que puji la Republica y lograr llavors que subsisteixi, 'l contraste onerós que empobreix al país y engreixa a la companyia Transatlántica.

A una casa de maturrangas de Madrid, l' autoritat va detenir á un subjecte que promovia escándol.

A la prevenció van escorcollarlo, trobantli lo següent: Quatre revólvers, un d' ells de dotze tiros, dos pistolas, un gabinet, cent vint capsulas y un bitllet de mil pesselas.

Al pendreli la filiació va declarar qu' era capellá. Y en efecte portava corona.

«Déu nos guard' d' un capellá quan se desboca!»

Los conservadors tenen una manera molt especial de dissimular la gran xiulada de Zaragoza.

Llegiu los seus periódichs y veuréu com contan que també va ser xiulada la infanta Isabel en l' estació de Calatayud.

Xiulets á molts, consol de tontos.

Comedia monárquica.

Lo rey de Servia se divorcia de la seva senyora, causant una gran perturbació en tot lo país.

Al rey Carlos de Wurtemberg rodejat de aventuras que l' arruinan y 'l trastornan, intentan destituirlo y l' ensarlar del trono ab tota la seva dinastia.

La princesa Estafania casada ab Rodolfo, heréu del trono de Austria, está resolta á separarse del seu marit, á pesar de las vivas instancias de la familia real de Belgica.

Ja ho veuen: será precis demanar que baixi 'l teló. La monarquia á Europa va resultat una mica escandalosa; de manera que fet y fet, no hi haurá altre remey que representar produccions republicanas.

Com la intentada coalició entre D. Manuel Ruiz Zorrilla y D. Francisco Pi y Margall, es á l' hora qu' escribim, per nosaltres un misteri, dispènsin que no 'n diguem una paraula.

Un assumpto de tal trascendencia no pot tractarse á la lleugera, sino ab tots los datos á la vista.

Quan sigui hora de ferho, LA CAMPANA DE GRACIA darà la seva opinió, com sempre, leal y franca.

Los devots del arxiprestat de Martorell han fet una romeria á Montserrat, per demanar á la Verge un remey per las necessitats de la iglesia y per las enfermetats de las vinyas.

Aquells devots son molt practichs.

Després de tot, si 's perdía la mena del vi, no hi hauria possibilitat de dir missa.

Y aqui tenen á la santa religió pendent dels estragos de la filoxera!

¿Volen que 'ls digui una cosa?

Pelegrins per pelegrins casi m' estimo més los *Miquels*, que l' han dada en anar en pelegrinació... ¡ahont dirian?

A Sant Boy.

Está molt bé. Y per mi que s' hi quedín.

Un epitafi enviat pel correu:

«En Pidal aqui reposa;
l' orador supra-catòlich:
aquell qu' en plé parlament
va predicar qu' es més lògich
defensá un partit matant,
incendiant y altres oprobis,
que no en las Còrts discutint.
Aquest Aquiles panoli
va dir ¡faba! á uns quants xiulets
y altres crits de 'no t' arronsis!»

F. D.

CARTAS DE FORA.—Arribá á mitjans del mes passat un pastor protestant al poble de Molá, y á pesar de estar reunint ab alguns amichs en una casa particular: l' arcaide fent us de la lorsa y en companyia dels agents del municipi, armats fins á las dents va disoldre aquella reunió. Encare que l' arcaide es Carlista no hi hauria medi de ferli entendre que la constitució protegeix l' exercici de tots los cultos, y que ha comés un atentat contra la llei?

Lo dia 24 de Octubre morí una persona en lo poble de Collbató: l' endemá á las 12 fou transportat lo cadáver á la iglesia, y allí estigué 24 horas, posant en perill la salut pública. Si l' rector de Collbató vol tenir bona cullita d' enterros y funerals podria valerse d' altres medis menos contraris á las lleys del Estat.

Lo rector Benet de Massanet las va emprendre contra la germana de un dels nostres lectors, vehí de Sant Martí de Provencals, al saber que aquella anava á reunir-se ab lo seu germá, casat civilment. Segons lo rector Benet, los que 's casan civilment están deshonorats, y 'ls que van á viure ab ells participan també de la deshonra. Quants disbarats no fa dir la rabia de perdre l' dividendu que per casar, batejar y enterrar solen cobrar los *capadiners*!

Quan lo bisbe va anar á Rupia, á pesar dels esforços del vicari y del arcaide conegut per Escolá gros, no va lograr-se que anessin á rebre'l més que deu ó dotze homes: tot lo demás eran donas. Entre 'l corteig sobresortia un ex-diputat provincial republicá, avuy expendedor de Butllas, 'l qual va prestarse á servir de padrí en l' acte de la confirmació. No es veritat que totas las bofetadas que 's donan á las criaturas quan las confirman, las mereixen aquests farsants, que volent ser més republicans que ningú, no reparan en posarse sempre en ridícul?

En una casa de Cornellá hi havia un malalt grave. Coneguts per sas idees libre-pensadoras los individuos de aquella familia, lo rector, de acort ab l' arcaide catòlich apostòlich Sr. Mariné que li oferí tot lo seu apoyó, enviá á dita casa al vicari conegut per Joanet maco acompanyat del agutzil. Allá, sense respectar lo dolor de la familia, feren grans esforços per penetrar en la cambra del malalt; pero després de moltes qüestions ab la mare y germans de aquest, lo vicari se'n hagué d' entornar ab la sotana entre las camas, y l' agutzil, motxo y escorregut. Quán apendran aquests devots confreres á respectar la inviolabilitat del domicili?

CASTELAR A BARCELONA.



IMPOSSIBLE donar compte de tots los actes que ha realizat Castelar aquests últims dias y dels grans obsequis de que ha sigut objecte.

Divendres, discurs sobre 'l sufragi universal en lo *Centro republicá-històrich*, magnífica defensa de aquesta institució democrática, cada dia més urgent y

necessaria. En los salons de aquell centró, plens á ves-sar, va obtenir una ovació indescriptible.

Dissapte, al inaugurar las conferencias del Centro Artístich, en lo saló de Congressos de la Exposició, parlant d' art-catalá de la manera que sols ell sab ferho, alcançava un d' aquells triunfos ruidosos que may més s' olvidan.

Divendres descansava, realisant una agradable gira al Tibi-dabo y á Vallvidrera que van oferirli alguns de sos amichs y correligionaris. Contàbanse entre 'ls que allí l' acompanyaren, á més de la seva simpática germana

y de la seva hermosa fillada, los Srs. D. Fernando Puig ab la seva distingida esposa y 'l seu fill; D. Hilari Lund ab la seva preciosa filla; los Srs. Zulueta, Samper, Passarell, Pellicer y Sucre ab sas respectivas senyoras; la Sra. D.ª Dolores Abril; los editors Srs. Lopez Bernagossi y Solá Sagalés ab lo seu fill; los Srs. Aura Boronat, Alberola, Ortega Munilla, Fermin Herrán, Junoy, Brunet, Roquer, Baldomero Roca y algunas altres personas que no recordém.

Castelar admirá y parlá ab entusiasme dels hermosos panoramas que desde aquellas montanyas se descubriexen y en lo exquisit dinar celebrat en la fonda de Buenos Ayres, reiná la més agradable expansió.

Dilluns, al mitj-dia, la redacció y l' administració de la *Publicitat* l' obsequiá ab un espléndit dinar en l' Hotel Miramar, en lo qual los obsequiants reberen rescuts elogis del gran orador, per sas campanyas en favor de la idea que Castelar simbolisa.

Al vespre, eloqüentíssim discurs en l' *Ateño obrer*, ahont tractá del problema social, dintre del criteri democrátich republicá, combatent las utopias qu' extravian á una part de la classe obrera. L' auditori, compost de treballadors amants de instruirse, tributá una ovació al Sr. Castelar.

Dimars, un gran discurs sobre literatura catalana en l' *Ateño barcelonés*. L' entusiasme del auditori, asombrat per la magia de una eloqüencia sens rival, arribá á desbordarse, contaminant al mateix orador que, al cantar las glorias de la patria, 's mostrá altamente commogut. Cinch ó sis salvas de aplausos coronaren aquell discurs, l' últim que ha pronunciat á Barcelona.

Al marxar dimecres, en lo tren correu del mati, foren á despedirlo gran número de amichs y correligionaris, los quals lo dia avants l' hi regalaren una magnífica obra d' art, deguda al notable artista argenter Sr. Santafé, qual reproducció gráfica darem á coneixer próximament al lectors de la CAMPANA.

La despedida fou tan ó més entusiasta que l' arribada.

Lo recort que se'n endú Castelar de Barcelona, es sols igual al que deixa entre nosaltres. Ni la seva eloqüencia, ni la seguretat ab que veu lo porvenir s' olvidaran may com no s' extingirà tampoch la fé poderosa que ha sembrat en las filas del partit republicá històrich de Catalunya.

P. DEL O.

UN MORT Y UN VIU.

Pèls carrers del cementiri se passeja pas á pas un viu magre com un ciri. ab poca vista y molt nas. Gronxantse igual que una barca, s' atura en cada inscripció, com si 's trobés dintre 'l *Parque* visitant la Exposició.

Després d' un' hora ben bona d' un passeig no interromput, sense buscarlo, s' adona del ninxo d' un conegut. Cansat de la caminada, s' asseu demunt d' un pedrís y dirigint la mirada al ninxo, murmura aixís:

«¡Pobre mort! ¡ja t' compadeixo!»

Tú t' estás aquí tancat, mentres que jo 'm diverteixo ab tota tranquilidat. Diuhen qu' es tan agradable ser mort... ¡Que ho sigui 'l que ho diu!

Trobo molt més acceptable sè 'l que jo soch ara: viu. Perque, vejam zó com me probas que tú estás més bé que jo?

¿quinas ventajias hi trobas?

¿que tens aquí dins de bó?

Res: sempre sombra y silenci, ayre dolent y llit dú.

ni tens ningú que ab tú pensi, ni tú pensas ab ningú.

Aquí no prens xocolata,

aquí no veus may lo sol,

ni pots pentinar la gata,

ni surts al tart á dá 'l vol,

Tens casas, pero no cobras

al cap del mes los lloguers;

ets més infelís que 'ls pobres,

tot y tenint tants diners.

Sol' arronsat nit y dia.

¿quí t' envejará la sort?

¿quí t' voldrá fer companyia?

¡Ay que t' compadeixo, mort!»

Lo mort, que desde la tomba

l' ha escoltat, fret com lo glas,

quan sent que ha acabat, se tomba

mou la pedra y treu lo nas,

—Papanatas, ¿qué remugas?

diu, sortint á fora un poch;

Tú ets un viu... que no t' bellugas

jo soch un mort, pero 'm moch

¿Qu' es viure, segons tú? Digas.

¿No respons? ja t' ho diré:

es fer nosa á las botigas

del sastre y del sabaté.

Es veure transít 'ls cotxes,

contemplar la professó,

mirar com jügan á botxas,

aná á sentir algun sermó,

Es llegir la gacetilla.

del diari; parlar dels sants, jugar forsa á bascabrilla, passejarse pels Encants: veure que 'l món se transforma sense enterarlo de ré. sentir creixe una reforma sense sabé 'l cóm ni 'l qué; viure 'l mateix que una pedra que ha caygut dintre d' un clot, y que no marxa ni medra, encantada al fons del sot... Moviment, treball, art, ciencia, civilitat, progrés, activitat, existencia... ja que va que no sabs qu' es? Y vens á parlar de viure! y gosar cridar tan fort! Sabs qu' ets tú? Un viu de per-riure: legalment, no ets més que un mort.—
 Calla: ab calma soberana se torna á estendre en lo jas, y deixa al altre pavana badant y ab un pam de nas.

C. GUMÀ.

LAS CASTANYAS D' ULTRATUMBA



REUNITS entorn d una taula, no tan ben provehida com la del pressupost, pero menos plena de tacas, los morts de la democracia celebran en pau y alegria la festa de Tots Sants. Com en l' altre món no 's gastan tants compliments com en aquest, perque fet y fet tan calavera es l' un mort com l' altre, los demócratas han convidat á la festa á alguns amichs, que si no son de la familia, no se 'n falta gayre. La barreja es verdaderament pintoresca.

Allí hi ha de tot: militars com en Prim, facciosos com lo Noy de las Barraquetas, demócratas com en Rivero, republicans com en Figueras, marinos com en Topete y pallonas com en Serrano...

En Baldrich conversa ab en Calvo Asencio, assegurantli que en Martinez Campos es un general de mucha indeliquencia y que irá muy lécos.

En Ríos Rosas está demanant á n' en Clavé que li canti La Marsellesa.

En Tomás Fábregas pregunta á l' Altadill si ja han fet marqués á n' en Rius y Taulet.

En Guissasola busca algun zorrillista que li dongui las últimas noticias que hajan arribat de París.

En Prim toca la guitarra fent corre 's dits amunt y avall de las costellas: en Topete mira quin vent fa y en Serrano diu mal del seu nebot.

En tot aixó 's presenta en Serrallera, ab un cove tapat cuydadosament ab la bandera nacional.

—Ciudadans—diu en Gonzalo, vuydant lo cove sobre la taula—se suspende esta discusión: las castanyas ja son aquí.

—¿No tenim més que castanyas?—pregunta en Bácia, acostant la cadira á la taula.

—Res més: aixó es 'o únich qu' hem arreplegat en la nostra peregrinació sobre la terra.

—¿Es llástima!—murmura l' Orense comensant á pelar castanyas ab tota filosofia;—una miqueta de vi no hi vindria malament. ¿No n' has portat gens, tú, Joanet?

—¿Jo?—diu en Prim, girantse;—ja no tinch ni vi ni quartos. En Moret m' ho ha interceptat tot.

—Ara que parlas de 'n Moret ¿qué fa aquest jove? ¿No 'n tens cap noticia? ¿encara es tan entramaliat?

—Noy—replica en Prim empassantse una castanya sencera—ja no me 'n cuydo; no 'n vull sapiguer res. Avuy ha arribat un mort d' Espanya y ni menos li he preguntat per en Sagasta.

La noticia de que ha arribat un mort d' Espanya, ocasiona un moviment de curiositat en tots los concurrents.

—¿Ah! ¿ha pujat un espanyol?

—¿Un mort nou d' avuy?

—¿Una calavera fresca?

—¿Ahont es? Bè deura portar noticias.

—Sí, ¿ahont es? ¿que 's presentí! ¿que parli! ¿qu' en-rahoni!

—Tú—diu en Prim, aixecantse y senyalant cap á un ángul de la taula—vés que diuen aquests: volen que 's fassas dos quartos de lo que passa per allí baix.

—Res de bó!—respon l' interpelat, atracantse de castanyas ab una afició extraordinaria.

—¿Qu' eras tú allí?

—¿Jo? Mestre d' estudi

—¿Donchs deixéu lo menjar primer!—cria tothom—ja enrahonará després.

—No; per ara ja 'n tinch prou; si voléu, estich disposat á parlar un' hora seguida.

—Bueno, digas donchs ¿qui mana ara á Espanya?

—Un amich vostre: en Sagasta.

—¿Ah! Ja deuen marxar bé. Es de suposar que hi haurá llibertat en gran, esperit democrátich, sufragi universal...

—¿Uy! No encara: aixó del sufragi ho deixa per més endavant.

—No haurá tingut temps, pobre xicot, ¿Quánt fa que governa? ¿tres mesos?

—Tres anys.

—Mestre... ¿que 't rius de nosaltres?

—¿Jo? Per riure estich: ¿com las cosas van tan bè! Fa tres anys qu' es al poder: preguntehó al primer mort que puji.

—Y en tres anys no ha tingut temps d' establir lo sufragi? Llavors lo qui 's riu de nosaltres no ets tú, sinó en Sagasta.

—Ell ja diu que desseguida que pugui mirará d' establi-rl'!

—¿Qué, mirará, mirará! Aixó no 's mira. 'S fa y s' acabó.

—Es que diu que se li presentan molts inconvenients. En primer lloch; en Cánovas...

—¿Encara es viu aquest home?

—¿Es clar! D' altre modo ja seria aquí.

—¿Oh cá! No 'l voldrém pas. Entre 'l modo de mirar que t' és y 'ls versos que diu que fa, aviat s hauria acabat l' armonia entre nosaltres...

—Tú, mestre—pregunta l' Orense—¿encara gasta tantas agallas, lo clero espanyol?

—Més que may. Los frares, los bisbes, los canonjes y 'ls escolans son los amos de tot.

—Y l' exercit ¿cóm marxa?

—Bó, gracias á Déu. Lo que hi ha que també está descontent de 'n Sagasta.

—¿Es á dir!—exclama en Prim—¿es á dir que 'l senyor Práxedes en tres anys de governar no ha sapigut arreglar l' exercit, ni tancar la boca al clero, ni establir lo sufragi universal!... ¡Vaya un progressista!...

En aquell moment passa per allí á la vora un angel ab dugas criatures á la mà

—¿Ep!—li crida 'l conde de Reus!—¿ahont vas?

—A la terra, á portarli aquestos dos xavals que demá han de neixe.

—¿Sí? Pues mira, fesme un favor. Tè, aquí tens aquest grapat de castanyas.

—¿Qué vol que 'n fassi?

—Guárdalas y quan siguis á Madrid, vés á veure á n' en Sagasta... y clávalashi al clatell.

—Y si te 'n sobra alguna—anyadeix en Serrano—véntala al meu nebot.

FANTÁSTICH.



o mónstruo ha arribat á Madrid y s' ha esbravat.

Es molt cómodo insultar als zaragossans, á 300 kilómetros de distancia!

Si bé que al mónstruo, 'ls xiulets no li fan cap efecte: no li inspiran més que despreci, ¡mitigat per la compassió!

¡Ara vegín! ¿Y no hi haurá cap autor dramátich, qu' escriga una obra titulada: *¡La silba de Zaragoza ó la compasión de un Mónstruo!*...

«Los que xiulavan eran una colla de assalariats.»

¿Qué si ha de fer! No tothom cobra cessantia de ministre per haver fet la desventura de la nació...

«Ara s' acaba de veure que lo únich qu' en aquest país no pot sortir al carrer es la monarquia.»

O com si diguessem: aquí no hi ha més monarquia que D. Antón Cánovas del Castillo.

«Si 'l govern continua consentint l' actual estat de cosas, Espanya 's convertirá en una inmensa plassa de toros.»

No es exacte. Perque Espanya siga una inmensa plassa de toros no bastan los xiulets: se necessita ademés que hi haja banderillas de foch y arrastre.

En Martinez Campos y en Lopez Dominguez han celebrat una conferencia y sembla que s' entenen.

Una idea. ¿No podrian agafarse las espasas de Alcolea y de Sagunto, crusarlas y clavarlas en forma d' estisoras?

¿Cuydado que hi ha gitanos que las necessitan! Per acabar d' esquilat al país.

Diu que vé D. Paco Romero.

Pero aquesta vegada no sol: quatrecentos amichs l' acompanyan.

Trescentos espartans van immortalisarse en las Termópilas. ¿Quins estragos no farán los romeristas, quan s' haja parat taula en lo Teatro Principal, sent quatrecentos?

Quatrecentos y en Tort y Martorell.

O com si diguessem:—Quatrecentos y la torna.

L' emperador Guillém ha desistit de fer un viatge per Espanya.

D. Francisco de Paula:

—Una creu menos.

Varios regidors:

—¿Quina llástima! Tan Champany que hauriam begut!

Los conservadors ja 's tenian menjada la partida: ja s' veyan al candelero: ja preparavan ministeri y designavan los empleats que havian de ocupar los primers puestos.

Pero tot de un plegat sobrevé lo de Zaragoza.

¡Pobres canovins! Estavan á punt de veremar y una pedregada se 's ha endut la cullita!

Ara si qu' en Cánovas será proteccionista de veras.

Un dels seus pensaments més colosals consisteix en pujar considerablement los drets d' entrada, especialment dels pitos extranjers.

En Cassola está més cremat que un cabo de realistas. Lo decret del govern á propòsit de las reformas militars no l' ha deixat satisfet, ni molt menos, y ara diu qu' está resolt á aixecar bandera negra contra 'l govern.

Es natural: per ennegrir á las *Cassolas* res com lo fum.

Y 'l general ja fa temps que de fums ne gasta molts.

Refrans:

«Qui vota, no sopa.»

Es veritat: y qui no vota, xiula.

«Qui no vulga pols, que no vagi á l' era.»

Y qui no vulgui xiulets que no vagi á Zaragoza.

«¿Ahont aniras bou que no llauris?»

Y tú, Mónstruo, ahont aniras que no 't xiulin.

Certs personatjes molt serios y respectables que aquestos dias han donat probas de las sévas aficions coreográficas,

no tindrán dret d' enfadarse si quan passan pel carrer, lo poble 'ls crida:—¿Qué bailen!



A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*Gal·li·nas.*
2. ANAGRAMA.—*Ralet-Arlet.*
3. TRENCA-CLOSCAS.—*La creu de la Masia.*
4. GEROGLIFICH.—*Entre donas, gran escándol.*

Han enviat totas las solucions los ciudatans Marimacho, Pau de l' Orga y Un que tot ho endavina; n' han enviadas 3 S. S. y M. y Pep Micos; 2 Joan de la pipa y 1 no més, P. Dalmau de Roda.



XARADA.

Vull despéndre 'm del total y anarme'n á tres-segona sols per veure si allá dalt, negociant ab dos-tercera y fent lo propi ab primera, reuneixo un capital.

J. T. ANGUILA.

ANAGRAMA.

Dintre son tot la Pepeta ara s' hi está tota tot, contemplant las tot del mar que van matá al seu xicot.

J. LOPEZ Y LOPEZ.

GEROGLIFICH.

X X
 LO I
 LI
 UN DE LA VALL D' ARAN.



Dissapte dia 10 novembre
 NUMERO EXTRAORDINARI
 DE
LA CAMPANA DE GRACIA
 dedicat tot ell al immortal músich poeta

JOSEPH ANSELM CLAVÉ
 Ab motiu de inaugurar-se, l' endemá diumenje, lo monument públich que li dedica la ciutat de Barcelona
 DIBUIXOS DE
 MOLINÉ, PELLICER, APELES MESTRES, MIRÓ Y GOMEZ SOLER
 TEXT ESCULLIDÍSSIM
 Preu del número: 10 céntims.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans B. Torrents y B., Un estudiant de dret, Pica-Parets, J. Costa, J. N. Alias, C. Casals de Ferré; Ex-empayla-gats, R. Rodas de Molins, Pau-plu, Cap y Cua, y Japet de l'Orga: *Lo que 'ns envian no fa per casa.*
 Ciudadans J. Dalmau de Roda, Terenyina Serralena, J. Staramsa, R. Castella, F. Tiana, Mut Xerraire, J. Usón, E. Llocnipa, E. Millet d' Estapé y Eudalt Sala: *Insertarém alguna cosa de lo que 'ns remeten.*
 Ciu'adá J. S. y T. (Riudellots): *Nos há faltat espay per parlarne.*
 E. Servelló: *Lo que 'ns envia no va: es massa vert.*—F. P. (Blanes): *Es una qüestió massa personal y faltada de interés per la majoria*

dels nostres lectors —Cucaracuch: *Esta bé, encare que 'ns agrada-ria més alguna cosa més salada.*—L. Salvador: *Lo que 'ns envia ja ho havia enviat un altra vegada: a lo que haviam dit llavors nos ateném.*—Maximino: *Va molt bé.*—S. del Palau: *Id., id.*—A. del Corral: *La correcció de vosté no estava encare prou bé. ¿Ho corretjirém? ¿Ho insertarém? Aixó depén de si tenim temps y espay. Lo de aquesta senmana es fluix.*—Fonio Dediu: *L' article es graciós; pero hi ha uns detalls tan grollers!... Dels epitafis n' aprofitarém un.*—A. Tolrá: *Varem rebre l' ofici de vosté massa tart, per poder parlarne.*—A. Salabert: *La poesia resulta fluixa y sense interés.*—Ll. Casellas: *Ben versificadas ho estan; pero l' assumpto careix de novetat.*—Andresillo: *Un dels dibuixos va bé: l' article haura de referse un xich.*—Angel de la Guarda: *Lo que diu l' article s' ha dit cent y mil vegadas.*—J. Vila Serra: *Parlarém de lo que 'ns diu sempre que 'ns dongui nota del seu domicili y estiga disposat a respondre de la noti-*

cia.—F. Tiana: *Es un home fet y molt home y ab una barba més negra!...*—Maria Carol: *Deixis veure.*—S. Núñez Bey: *Com no entra en lo plan que 'ns hem proposat ab lo número Clavé, lo que 'ns envia no serveix.*—R. Surinach B: *Ho insertarém.*—J. Sagrañes U.: *No 'ns comprometém a insertarho: veurém.*—J. Abril V.: *Una mica es-cursada, més concreta aniria millor la poesia.*—Naca: *Admetém un epigrama.*—C. Mariné: *Te condicions; pero ha de corretjirse una mica.*—A. Senva: *L' hi agraheim l' avis. Respecte als logogrifos com que 'n tenim de sobras no n' admetém perque may los hi arribaria 'l torn.*

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

LO DÍA DELS MORTS.



Mentre 'ls morts de la politica
 están fent la castanyada
 y altres s' espolsan lo mort
 y sobre 'l país lo clavan,

als morts de la llibertat
 nostra CAMPANA DE GRACIA
 consagra un recort etern,
 un pensament y una llágrima!